

Ombudsman raakt open zenuw VVD

■ Liberalen: Brenninkmeijer gaat boekje te buiten met tendentieuze kwalificaties

Van onze redactie politiek

Tendentieus en onverantwoord. In harde bewoordingen veroordeelt de VVD uitspraken van Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer over de gedoogconstructie en de wenselijkheid van extra Kamerpersoneel.

De Kamer debatteerde gisteren over twee jaarverslagen van de ombudsman, die van 2010 en 2011. In het voorwoord van het laatste verslag signaleert Brenninkmeijer dat de relatie tussen burger en overheid 'onder druk staat'; het minderheidskabinet-Rutte opereert volgens hem 'op het scherp van de snede van het politieke vertrouwen'.

Met die uitspraak gaat de ombudsman, die politiek neutraal hoort te zijn, volgens de VVD zijn boekje te buiten. "Graag wat minder BV Brenninkmeijer en wat meer NV Ombudsman", aldus het nieuwe Kamerlid Pieter Litjens. Het kwam de VVD'er op kritiek van andere partijen te staan. "Je moet niet op de man spelen", zei PvdA'er Jeroen Recourt. "Onfatsoenlijk en onzuiver", oordeelde Ronald van Raak van de SP. Er was ook steun, vanuit de PVV-fractie. De ombudsman 'gedraagt zich alsof hij

een denkbeeldige 151ste Kamerzetel bekleedt', sneerde Martin Bosma.

Het botert al langer niet tussen de VVD en Brenninkmeijer. Toen die eerder dit jaar in een interview met *NRC Handelsblad* uithaalde naar de 'symboolpolitiek' van het kabinet-Rutte, stelden de liberalen dat hun vertrouwen in de ombudsman 'tot het nulpunt' was gedaald. Ook andere partijen, waaronder de PvdA, veroordeelden de uitspraken.

Brenninkmeijer, sinds 2005 de Nationale Ombudsman en vorig jaar voor een nieuwe zesjarige periode herbenoemd, zorgt met zijn uitspraken steeds vaker voor reuring. Eerder dit jaar riep hij het kabinet op excuses aan te bieden aan de slachtoffers en nabestaanden van de Q-koortsepidemie, en noemde hij de behandeling van afgewezen vreemdelingen in detentie 'inhumaan'. Eind vorige maand opperde Brenninkmeijer dat de Tweede Kamer meer geld zou moeten krijgen voor ondersteuning, om zo haar controlerende taak beter uit te kunnen voeren. 'Onverantwoord', vindt VVD'er Litjens. "Als Brenninkmeijer de Kamer op de schop wil nemen, moet hij zelf de politiek in gaan."

Trouw stopt met rapportcijfers voor scholen

■ Na 15 jaar is er veel meer openheid gekomen over schoolprestaties

Van onze redactie onderwijs

Ouders en scholen hoeven niet langer uit te kijken naar de tweede zaterdag van december. Jarenlang verscheen op die dag *Trouw's* publicatie 'Schoolprestaties', waarin elke school in het voortgezet onderwijs een rapportcijfer kreeg. Maar een nieuwe aflevering komt er niet. Trouw stopt met Schoolprestaties.

De belangrijkste doelen zijn bereikt, legt de hoofdredactie vandaag elders in deze krant uit. Toen Trouw vijftien jaar geleden met dit project begon, was er weinig bekend over de kwaliteit van scholen. De inspectie had wel gegevens, maar weigerde die openbaar te maken. Tot Trouw opening van zaken afdwong via een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur. Daarmee was het eerste doel bereikt, en bijna tegelijkertijd ook het tweede, het op gang brengen van een discussie over onderwijskwaliteit.

De cijfers van Trouw vielen de scholen destijds rauw op het dak, maar inmiddels wordt het belang van openbare prestatiegegevens alom erkend. "Trouw heeft ons tot transparantie gedwongen, en wij zijn de waarde daarvan gaan inzien", zegt

de inspectie nu. "Trouw heeft het signaal gegeven van de noodzaak daarvan", zegt de vereniging van schoolbesturen, de VO-raad.

Maar in de loop der tijd begon het project minder nieuws op te leveren, en daarmee werd het journalistiek minder interessant, stelt de hoofdredactie nu. Bovendien zijn de gegevens die Schoolprestaties bood, en waarmee ouders de schoolkeuze voor hun kind konden onderbouwen, tegenwoordig ook elders te vinden – uitgebreider zelfs. "Daarmee is ook een derde doel bereikt en kunnen we met een gerust hart een punt zetten achter een geweldig project."

Hoogleraar onderwijssociologie Jaap Dronkers, die Trouw ondersteunde bij Schoolprestaties, is niet gelukkig met het besluit. Hij vreest dat inspectie en schoolbesturen na verloop van tijd gegevens weer zullen achterhouden, als openbaarheid niet door buitenstaanders wordt afdwongen. Maar volgens Annette Roeters van de onderwijsinspectie zal dat niet gebeuren. "Het is inmiddels ondenkbaar dat we zonder transparantie ons werk doen."

DE VERDIEPING 4|5
Er zijn wél slechte scholen

Taliban-aanslag Pakistan

Betoging in Lahore na de aanslag op Malala Yousafzai. FOTO AFP

Zaterdag 3 januari 2009 Ik ben bang

"Ik had gisteren een verschrikkelijke droom over legerhelikopters en de taliban. Sinds het leger begon met zijn offensief in Swat, komt de droom steeds terug.

Mijn moeder maakte vandaag mijn ontbijt en ik ging naar school. Ik was bang om naar school te gaan want de taliban hebben meisjes verboden om nog naar school te gaan. Van de 27 leerlingen waren er maar 11 aanwezig in de klas. Sinds de waarschuwing van de taliban wordt dat aantal steeds

minder. Mijn drie beste vriendinnen zijn met hun families verhuisd naar (de veiliger gelegen gebieden) Peshawar, Lahore en Rawalpindi.

Toen ik van school naar huis liep, hoorde ik een man achter mij zeggen: 'Ik ga je vermoorden.' Ik ging sneller lopen en toen ik na een tijdje omkeek, zag ik dat hij nog steeds achter mij liep. Maar tot mijn grote opluchting bleek dat de man in gesprek was. Hij bedreigde iemand anders over de telefoon."

Neergeschoten, toen ze op weg was naar school

■ Pakistaanse activiste Yousafzai (14) slachtoffer van taliban

Van onze redactie buitenland

"In de rest van de wereld gaan meisjes zonder angst naar school. Maar in Swat, waar wij naar school gaan, zijn we bang." Dit vertelde de elfjarige Pakistaanse mensenrechtenactiviste Malala Yousafzai in een interview met *The New York Times* drie jaar geleden. "Misschien worden we vermoord door de taliban, of gooien ze zoutzuur in ons gezicht."

De inmiddels veertienjarige Malala was dinsdag op weg naar school toen haar nachtmerrie (bijna) werkelijkheid werd. Gewapende mannen vroegen haar klasgenoten op straat waar zij was. Even later vonden zij haar en schoten Malala door haar nek en hoofd. Ze ligt nog in kritieke toestand in het ziekenhuis.

Net als veel van Malala's Pakistaanse leeftijdsgenoten heeft zij al het nodige meegemaakt. Ze groeide op in de door geweld geteisterde Swat-regio, waar de taliban en het Pakistaanse leger in een felle strijd verwickeld zijn. Zij verliet met haar gezin in 2009 huis en haard omdat haar vaders naam circuleerde op een dodenlijst van de taliban.

Maar vooral haar volwassenheid

is wat de jonge Malala zo bijzonder maakt. Ze hield in 2009 voor de BBC een dagboek bij over haar ervaringen. De toen elfjarige Malala schreef onder meer over de verschrikkingen in haar gebied. Wat haar het meest aan het hart ging, was dat ze niet meer naar school kon. "Ik droom van een land waar onderwijs zegeviert", vertelde ze BBC.

Malala Yousafzai wilde altijd arts worden, maar zag die hoop vervliegen toen de taliban haar school sloten en alle meisjes verboden onderwijs te volgen. "Ik heb een nieuwe droom", vertelde ze *The New York Times* een aantal jaren terug. "Ik wil politicus worden, zodat ik mijn land kan helpen. Er zijn zoveel crises in ons land en die wil ik eerst oplossen."

Malala is inmiddels wereldberoemd. Zo ontmoette zij bijvoorbeeld meerdere malen de Pakistaanse president Zardari Asif Ali Zardari en wijlen Amerikaans topdiplomaat Richard Holbrooke. In perfect Engels verzocht de piepjonge Malala in 2009 Holbrooke tijdens een vergadering: "Als je in staat bent om ons onderwijssysteem te helpen, doe dat dan alsjeblieft."

Woensdag 14 januari 2009 Misschien ga ik nooit meer naar school

"Ik had vandaag een slecht humeur want de wintervakantie begint. De directeur vertelde dat we vanaf morgen vrij zijn, maar zei niet wanneer school weer begint. Nooit eerder gebeurde zo iets.

Vroeger werd duidelijk aangekondigd wanneer we weer naar school konden. De directeur gaf geen reden voor het weglaten van de schooldatum, maar ik vermoed dat het te maken heeft met de waarschuwing van de taliban. Zij zeggen dat meisjes na 15 januari niet meer naar school mogen.

Dit keer waren de meisjes niet verheugd dat de vakantie begon. Ze weten dat de waarschuwing van de taliban betekent dat zij niet meer zullen terugkeren naar school. Sommige meisjes zijn optimistisch en denken dat ze in februari weer terug kunnen, maar andere meisjes zeggen dat hun ouders al hebben besloten om te vertrekken uit Swat. Omdat dit de laatste schooldag was, bleven we vandaag langer buitenspelen. Hoewel ik denk dat de school weer opengaat, keek ik naar het gebouw alsof het de laatste keer was."

Haar inzet voor Pakistaanse kinderen leverde Malala vorig jaar een nominatie op voor de Internationale Kindervredesprijs. "Dit is een moment van trots en blijdschap, voor zowel mezelf als voor mijn vrienden, leraren en mijn ouders", vertelde een opgetogen Malala de BBC. Dit jaar ontving ze de Pakistaanse Vredesprijs voor de Jeugd, die sindsdien de Malala Vredesprijs heet.

Dat Malala kritisch en eigenwijs is, ondervond soms ook haar vader Ziauddin Yousafzai aan den lijve. "Ik ben het niet hem eens, hij is te optimistisch", zei de jonge activiste onlangs over haar vader met wie zij overigens een goede band heeft. Ziauddin geloofde dat de taliban vroeg of laat verslagen zouden worden en dat de inwoners van Swat weer in veiligheid zouden leven. Malala deelde die hoop niet. "De commandanten van de taliban zijn nog altijd in leven", vertelde een zelfverzekerde Malala.

Ze bleek gelijk te hebben. De taliban eisten de aanslag van dinsdag op. De reden: "Ze is een westersgezind meisje dat zich altijd negatief uitliet over de taliban", aldus de woordvoerder van de organisatie.